

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejeman:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5.50
na mesec 1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petstopenjska petič vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko: celo leto K 28—
pol leta 13—
četrt leta 6.50
na mesec 2.30

za Nemčijo: K 28—

za Ameriko in vse druge dežele: K 28—

Vprašanjem glede inseratov naj se prileži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo: Knafljova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Deželnozborske volitve na Goriškem.

V Gorici, 29. sept.

V nedeljo je volila splošna volilna skupina. Pričakovalo se je prav lepe zmage nad klerikale, ker protiklerikalnih volitev v deželi je visoko število nad klerikalnimi. Dočkali pa smo ožjo volitev med štirimi kandidati, izvoljen je Jerič. Nekateri občine so se držale naravnost uzorno, pri drugih se je pokazalo, da je manjkalo organizacijskega dela, najslabše pa se je to pot izkazal Kras. Ne morda zato, da bi lezel Kras v klerikalni jarem, dasi imajo na spodnjem Krasu beležiti klerikalni res nekake, pa majhne uspehe, ampak vzroki tičijo čisto drugje ter so bolj lokalnega značaja. Po nepotrebi se je dosti intrigiralo in begalo ljudi, kar prizadeti ni v posebno čast, po drugi strani pa so klerikale res napeli vse sile, da zmagajo, dočim se je napredna stran zanašala tuintam malo preveč na zavednost in razsodnost volilcev.

Uzrok, zakaj se ni doseglo pravega uspeha pri prvi volitvi, pri kateri bi bil čisto lahko klerikalizem poražen, je polno. Ne kaže tu, dotikati se jih podrobneje; morda se pride čas zato.

Pribiti pa moramo takoj, da ni posebna čast za zavedno gorisko deželo, da je izvoljen kandidat klerikalcev Alojzij Jerič iz Kobdila. To je goriski Terglav. Mož je popolnoma nesposoben, več nečemo reči, za deželne poslanca. Se sanjalo se mu ni nikoli, da bo kdaj izvoljen v deželni zbor. In tak človek dobi največ glasov pri volitvi iz splošne volilne skupine. — Ta škandal bi bili goriki deželi lahko prihranili neklerikalni volilci, ako bi bili šli na volitve v takem številu, kakor se je pričakovalo.

Klerikaleci so spravili na volišče kar leze in gre. Zadnje dneve so delali neumorno in vse, kar je klerikalnega, je šlo voliti. Deset tisoč ljudi so spravili na volišče. Trosili so denar, stiskali v žepu volilcev svitile klonice, dajali za pijačo, da je vino teklo od miz, v cerkvah pa so nuncii klicali na pomoč vse hudiče, pekel, večno pogubljenje: »naši so za Kristusa — uni za hudiče«, »kdor ne voli z nami, voli proti Kristusu, ter bo pogubljen«, tako in enako so govorili po cerkvah, posebno še v nedeljo.

tik pred volitvami. Pripovedovali so, da priporoča sam nadškof in knez kandidata »krščanske stranke«, da se mora torej voliti samo to. Strašna je bila zloraba vere in cerkve v politične namene. Vse svoje moči so napeli, vsa sredstva porabili, odprli farovške kleti in razsipali krone, pa vendar niso zmagali, in to v kljub nezadostni udeležbi od strani napredne in »agrarne« stranke.

Klerikaleci se nimajo torej čisto nič radovati svojih »uspehov«, kajti pokazalo se je, da ne zmagajo niti takrat, ko ni niti približno take udeležbe na napredni strani, kakršno se je opravičeno pričakovalo. Pa je še časa, da se jih temeljito porazi; saj bomo volili še cel mesec oktober.

Skoda le, da ni izvoljen v tej skupini Alojzij Strekelj, državni poslanec. On je res izvrsten kmetijski zastopnik in je bil v minolem deželnem zboru vrl zagovornik kmetijskih interesov. Kot državni poslanec je venomer na delu za koristi goriškega kmeta. On sam se je sicer branil kandidirati, pa se je vdal na obče izraženi želji. Prostora pa bo zanj še v skupini kmečkih občin.

Klerikaleci so se prepodajali veselili svoje »popolne zmage«. Zdaj, ko je ni, delajo dolge obraze ter se pripravljajo na poraz, kateri jih bržkone doleti na dan črje volitve, to je 5. oktobra, prihodnji torek.

Ker je tudi v laško-furlanskem delu dežele ožja volitev med liberalci in klerikaleci, bo torej ta dan zopet živo po goriški deželi.

Ni dvoma, da zmagajo na laški strani klerikalni kandidati — naj zmagajo torej na slovenski pa kandidati napredne in kmečke stranke!

Mestna hranilnica Ljubljanska.

Ob njeni dvajsetletnici.

I.

Slovenci živijo v pokrajini, v katerih se od pamtveka bije gospodarski boj. Slovenci tvorijo sicer tako ogromno večino, da Nemci ne bi mogli ni v poštev prihajati, vendar moramo priznati, da so Nemci gospodarski močnejši. V hranilništvu, kar ga je na slovenskem ozemlju, so Nemci mnogo starejši in v kapitalistični moči proti nam orjaki. Celo v Čehih, če tudi so Čehi delavni in neumorni organizatorji, imajo Nemci več hra-

nilnic in večjo kapitalno moč. Z gospodarsko, to je z denarno močjo, se povsod moč svobodnega gibanja in politične nadvlade, zato nam je, ako hočemo odbiti naval, vse svoje sile posvečevati gospodarskemu delu, osobito snovanju raznovrstnih denarnih in gospodarskih organizacij.

Da smo Slovenci toli zaostali v hranilništvu, in da se niti v Ljubljani, ki je bilo središče vsega gibanja, nismo v hranilništvu osamosvojili, temu so bile krive neugodne in nam vedno sovražne državopolitične razmere. Blagega spomina Čeh Jan Horak osnoval je že pred 52. leti v Ljubljani obrtno pomožno društvo, ki naj bi bilo slovenskemu obrtniku v prid, a v procvit slovenskemu obrtništvu, ali to je bila tesna organizacija, ki se še niti do današnjega dne ni tako razširila, kakor bi bilo želeli.

Uprava deželnega stolnega mesta Ljubljane je bila vsa do leta 1882. v nemških rokah, Slovenci torej na magistratu ljubljanskem niso imeli nobene besede. Šele tedaj, ko so aprila meseca leta 1882. pri dopolnitvi občinskih volitev zmagali slovenski volilci v tretjem in drugem razredu popolnoma, a v prvem razredu s dvema kandidatura, strla se je nemška premoč na ljubljanskem magistratu, s katerega je smela odslej plapolati tisoč let teptana slovenska zastava, in oblast največje slovenske občine je prešla v slovenske roke. Zažupanoval je prvi slovenski župan Peter Grasselli. Potem je leta 1896. zasedel župansko stolico Ivan Hribar, za čigar županovanja bela Ljubljana krepko napreduje.

Ta doba je važna tudi za slovenske hranilnice. Koj v prvi seji, ki jo je imel prvi slovenski občinski svet ljubljanski, sklenilo se je z večino glasov slovenskih občinskih svetnikov, da se osnuje mestna hranilnica. To je bilo prvo njegovo delo na gospodarskem polju, potem so prihajala druga vevlačna gospodarska dela, po katerih je zaslovela Ljubljana kot moderno mesto. Nekdanji Slavjan Dežman, a takratni kolovodja ljubljanskih Nemcev Karl Deschmann protestoval je proti snovanju mestne hranilnice.

Ali mestna hranilnica se je osnovala. Jutri poteče ravno dvajset let, kar je pričela svoje plodnosno delovanje v tesni izbici na ljubljanskem magistratu. Dvajset let je in postala je največji denarni zavod slovenski. Po njenem vzgledu začela so snovati hranilnice ostala slovenska mesta na Kranjskem, a tudi v Dal-

maciji, tako da imamo danes že precej močno hranilnično organizacijo.

Mestna hranilnica ljubljanska je ustanovljena po načelih hranilnične pravilnika kot občinska naprava. To je varna hranilna naprava. Mestna občina ljubljanska prevzela je na podlagi deželnega zakona z dne 8. novembra 1886. d. z. št. 27. splošno poročilo za vloge in njih pravilno obrestovanje z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo, poleg tega pa tudi posebno poročilo, položajni znesek 40.000 K v državnih zadolžnicah. Zajemčeno je s tem po zakonu vsem vlagateljem, da ima hranilnica sirotinsko varnost, da so torej vloge popolnoma varne. Povdarjamo to, ker je to zakonom ustanovljeno in ker sama država mestnim ali občinskim hranilnicam priznava sirotinsko varnost. Na Kranjskem je n. pr. kakih 17 milijonov kron sirotinskega denarja, a potem je še poleg tega nekaj drugega sodno deponovanega in oskrbovanega denarja. Ta sirotinski in sodno oskrbovani denar sme se po zakonu nalagati le v sirotinskih varnih mestnih ali občinskih hranilnicah in investovati v predpisanih državnih papirjih.

Največ sirotinskega denarja je naloženega v mestnih hranilnicah. Zato je bilo važno, da so se povsod po mestih, kjer imajo sirotinske oblasti svoje sedeže, osnovali mestne (občinske) hranilnice, da se v nje steka veliko premoženje slovenske sirotinje in varovancev.

Prvotnemu ustanovitelju hranilnice bil je sicer namen, varovati sirotinski denar in ustanavljati jih v prid manj premožnim slojem, ki naj bi imeli priliko varno in obrestonosno nalagati svoje prihranke. Ali s časom se je to predurčilo. Tudi premožnejši ljudje hočejo imeti varno naložen denar in se poslužujejo hranilnic. Ker pa hranilnične uprave ne morejo odločevati o večji ali manjši premožnosti vlagateljev, prejemajo hranilnice denar v vsaki visokosti. Ta razvoj in novi položaj pa sili hranilnice, da so postale gospodarska organizacija, katere je že zdavnaj zapustila prvotni namen in pomen.

Nove gospodarske razmere vplivajo tudi na hranilnice. Morale se bodo presnovati in modernizovati, ako bodo hotele korakati s časovnimi razmerami in potrebami. Uvajati je treba moderne naprave, s katerimi se pospešuje vestransko blagostanje.

Mestna hranilnica ljubljanska je uvela domače hranilnice, s čimer

je prevzela važen del odgoje nežne mladine, kateri je treba že zgodaj uveljaviti zmisel za varčnost.

Velikega pomena je tudi ravno kar na podlagi vzajemnosti ustanovljeno »Kreditno društvo«, kateremu je poglavitni namen, s potrebnimi krediti pomagati slovenskim trgovcem in obrtnikom v njihovem težkem gospodarskem boju, saj je priznana resnica, da se trgovstvo in obrtništvo more razvijati in procvitati poleg dobro urejenega kreditstva.

Podpora in prava dobrotnica je Mestna hranilnica ljubljanska slovenskemu kmetovalcu. Ako pomislimo, da hipotekna in občinska posojila znašajo 27 milijonov kron in da se ta posojila dajejo pod ugodnimi pogoji, da dolžnik ne čuti bremena, potem pač smemo govoriti o koristnem njenem delovanju.

Da pa more izvrševati ta vzvišeni gospodarski poklic, usposablja jo v to neomejeno zaupanje slovenskega naroda, cesarskih in občinskih oblasti in mnogih drugih važnih činiteljev, kateri jej izročajo v oskrbo denarje. Mestna hranilnica ima danes malone 37 milijonov kron vlog, to je kapital, ki priča o velikem gospodarskem napredku.

Hranilnica je občinska naprava, nje obstoj se torej v prvi vrsti tiče vseh članov občine in naroda. Upravni dobiček bode se ob svojem času uporabljal v občinskih in dobrotnih namene. Nikče bi se torej ne smel toli radostiti veliki denarni sili, ki je v njej, kakor ravno slovenski rodoljub, ki mu je do narodnega in kulturnega napredka slovenskega. Osobito mešan ljubljanski moral bi s ponosom zreti na zavod, ki je zanj ustanovljen. Vsa kulturna dela svoja nosimo na ramenih svojih. Celo solstvo, odgojo mladine, književno težnjo, človekoljubnost, narodna obramba pa gotovo, vse to je naša skrb, to so stvari našega življenja, na kar država ne misli. V neprecenljivo podporo bode nam, ko bode Mestna hranilnica ljubljanska iz svojih zakladov otirala siromakom solze, a nam postavljala močne temelje narodnemu obstoju. Poreci, kar hočeš, danes so vse hranilnice narodne ustanove. Najrevnejši slovenski vlagatelj bode smel biti ponosen, da je neposredno prinašal dar v blaginjo domovine in naroda slovenskega.

Kar bode Mestna hranilnica ljubljanska posebe storiła za Ljubljano, deležen bode tega vsak mešan, tudi tisti, kateremu bodo ob zibelu pele vile rojenice sladko pesem o

LISTEK.

Za slavo.

Slika. Spisal Vilko Mazi.

(Dalje.)

Včas se je pokazala luč kje na ovinku.

»Je že gorik« se je kdo oglašil.

»Ni še!« so ugovarjali. »Potišče, ker je tema.«

»Seveda ni še,« je ugovarjal Rus.

»Kje je še mrtvašnica! Saj vendar vidite luč gori v kapeli pri sv. Barbari in mrtvašnica je takoj zraven!«

»To se spodaj sveti, seveda!« je pritrdil kontrolor.

Svetlič je živel nocej v raju. Kar je zahajal k Požirkovim in kar živi na božjem svetu, ga ni še obiskala taka sreča, ko ta večer. Vedel je že vnaprej, da se bo Anica polastila tisti strah, ki jo je plašil pred nekaj trenutki — nikogar ni poleg, ki bi iskala oplašena krasotica pri njem zavetja — ni matere, ki bi se je oklenila vsa drgetajoča... on sam! ji bo tolažnik in varuh — kako sladko! — Vse to si je načrtal lisjak in posrečilo se mu je... Kadar se je po svetliču na klancu, streptala je Anica... izhlapel je iz nje ponos, za hip je postala otroško vdana in mehka... Po-

iskal je njeno roko — ni mu je odtegnila. Se gibal so drobni prstki, kakor bi se hoteli tesno oprijeti... Vsak gibljaj je Svetliča sladko prežonil, da so mu pošle besede in so samo trepetale ustnice... Za nekaj sekund se je otresla Anica strahu, izmaknila roko in skoro sram jo je bilo ravnokar doživeti trenotkov...

»O, da bi imela toliko poguma, da bi zbežala k materi!« je ihtelo v njej...

Spet se je posvetilo, nekoliko višje —

»Zdaj je pa že blizu!« je rekel nekdo.

Anice se je lotila znova bojazen — in Svetlič je spet drhtel v sreči, ko je počivala v njegovi levici njena. Osmelil se je celo in ji oklenil desnico krog pasa... Strasti so divjale v njem, da bi se je oklenil z gigant-sko silo in bi je ne izpuštil nikoli več... toda premagoval se je, silno premagoval in zatajeval strast v rahlih prijemih —

Včas je komaj čutno premaknil roko gori nad pas, da bi poiskal mladice grudi... Bile so v cvetju in kipele so v svežosti... nedotaknjene... Stresel se je od slasti, da mu je omahnila roka doli na pas in se je ni več upal dvigniti —

Za Slemenom se je oglašila sova v otožnem, neprijaznem glasu, ki se je razpregel zamolklo po dolini. Še gostejši, osornejši oblaki so se valili

pod nebo, lezli so nizko, kakor bi se hoteli odpočiti trudni in izmučeni na vrhovih visokih hoj. Včas je daleč kje zablislo...

Anico je omamilo docela. Glavo je naslonila na učiteljevo laketo, gosti lasje so se ji bili razpletli in pali po Svetličevih kolenih. Težko je sople.

»Kaj vam je, gospodična!« se je nagnil in jo tiho vprašal.

»Strah me je!« je komaj slišno vzdihnila.

»Saj sem jaz pri vas; ne bojte se: varoval bi vas in ko bi bilo tudi treba darovati življenje!« je tiho tolažil, da bi ga kdo ne čul na hodniku. Poiskal je lice pod gostim ovojem las, pogladil ga rahlo, komaj čutno in bilo je hladno — Streslo se je včas telo... Neskončno se mu je smilila — Razpregel je pelerino prek nje, tesno jo prižl k sebi — roki sta rahlo objeli grudi, ki so se v teškem dihanju počasi dvigale —

»Pod svodom ni srečnejšega človeka od mene!« je zatrjevalo v Svetličevih duši. Ustnice so se izgubile v Aničinih laseh in oči se niso več ozrle na Sleme —

»Dolgo ga ni. Nemara nas je opeharil, zanosilja sodnik.«

»Čudno, res; nič več se ne posveti in kmalu bo klical čuvaj v Podklancu eno,« so nevolji davkar.

»Davno bi moral biti že gori. Napil se je. Padel je v grapo, pija-

nec, pa zaspal, če se ni ubil,« meni kontrolor. Vsi se zagrohočejo ob njegovi opazki.

»Najbrž bo taka!« potrdi Požirek. »Ali pa, če je ni lisjak domov potegnil; saj ni verjel resni stvari.«

»O jaz pa pravim, da ne. Zataknil se je kam, zataknil! Tema in pijanec: pa dobi vsako drevo objem, vsak kamen poljub —« se zagrohoče široko zdravnik.

»Siromak — jaz bi ne šla gori za noben denar, pomiluje mati Požirka.«

»Saj je bil bržkone tudi Vardjan te pameti!«, zagode nekje dacear in pljune na dvorišče.

V hipu se posveti okno mrtvašnice...

»Zdaj je pa gorik!« zakliče poštar, ki je prvi zapazil luč.

»Zdaj pa zdaj!« potrdi kontrolor. »Glej ga no, jaz mu ne bi bil verjel!«

Svetlič je samo dvignil oči in sa spet sklonil nad Anico.

»Ali se res sveti!« ga je boječ vprašala.

»Res, res, gospodična —«

Oklenila se ga je krčevito in toliko, da ni vikała —

»O, ti zlozkovi Vardjan! Za pet ran, pa da ga ni strah!« se čudi Požirka. »... glejte, glejte, kaj neki se klobušra gori — vedno bolj se sveti okno...«

»Saj res — nemara si je prižgal luč...«

... tisto luč, ki si svetijo z njo mrtvaki, ko romajo ponoči pred altar k sveti Barbari — saj pravim: pijanec pa res nima strahu božjega!« se jezi Požirka.

»Nikar ne čenčaja,« opominja Požirek. »Ženske imate toliko nepotrebnih besed, da se bo Bogu na sodni dan še pamet zmešala, če bo treba res od vsake odgovor dajati... Kaj bi tista babja strahopetnost! Če bi ne bilo moških na svetu, bi ne imela nobena hiša strehe, nobena cerkev zvonika...«

... pa nobena ženska greha,« se odreže Požirka in odhiti v kuhinjo.

»Ha, ha, ha! Ta je bila pa osoljena!« se zasmeejo na hodniku.

»Kdo bo ženski jezik zavezal!« se zagovarja Požirek.

»Pa kaj še štrama gori! Tista vžigalica pa res dolgo gori,« napeljuje davkar na prejšnji pogovor.

»Časi mu malo manjka. Kadar je pa pijan, pa ga kar obsede tista bolezen, ki jo imajo hudi pijanci tista...«

»Delirium!«

... delirium, da — potem je pa kar za noričnico,« govori Požirek.

»Kakšno premoženje pa je imel pred leti! Vse bo zapil, še občina ga bo imela na ramah...«

princezinjah in zlatih gradovih, in tisti, ki se bode obnemogel in sključen pod bridko usodo opiral ob palico. Siromak bode užival dobrote človekoljubija, a meščan davkoplačevalec bode nosil manj bremena, saj bode tudi njemu hranilnica lajšala to breme, ustanavljajoč ob svojih troških raznovrstne občinske naprave.

Povoda imamo torej Slovenci, da se spominjamo svojih zavodov, ki nam zasiguravajo življenje; a upravičeni smo tudi, da se spominjamo dvajsetletnice Mestne hranilnice ljubljanske. Važno nalogo imamo pred seboj vse slovenske hranilnice, katerim želimo, da v našo obrambo stopijo kot posestrime v kolo in da sklepnejo zvezo.

Tega koraka nam ne predpisujejo samo skupne koristi slovenskih hranilnic, nego to zahteva še bolj občini položaj vseh hranilnic v Avstriji. Vse hranilnice so danes razdeljene po narodnosti. Slovani, Nemci in Italijani se bore tu tiho, ali neizprosnost za kapitalsko moč, katero uporabljajo le v svojo narodno korist, Nemci v svojo, Slovani v svojo. Zato imajo vse hranilnice narodno politični značaj. Ogromna večina slovenskega prebivalstva v Avstriji stoji na eni strani in šteje le 224 hranilnic, dočim je na drugi strani narodna manjšina Nemcev organizirana gospodarski in oborožena s 424 hranilnicami!

Ako pa se ozremo na naš jug, proti Adriji, vidimo, da sta Primorje in Dalmacija poleg Bukovine najbolj zanemarjena tla. Tu čaka Slovane hvaležno delo. Slovenske in hrvaške hranilnice, podajte si kot posestrime roke, združite se in delujte skupno, organizirajte in zopet organizirajte naš jug. V tem duhu napreduj, razvijaj se in procvitaj naše hranilništvo v obrambo slovenskega juga!

Deželni zbori.

Češko.

Praga, 29. sept. Po današnji seji deželnega odbora se je obrnil vodja Nemcev dr. Eppinger na dr. Škárda z vprašanjem, ali Čehi vstrajajo na svojih zahtevah glede dnevnega reda deželnozbornega zasedanja. Dr. Škárda je nato izjavil inenem vseh čeških strank, da Čehi ne morejo odstopiti od svojih zahtev ter prejšnjim zahtevajo, da se v prihodnji seji dež. zbora izvrše najprej volitve deželnega odbora in se potem sklepa o sestavi komisij. Nato šele ti se v drugi seji izvolijo v te komisije člani, katerih bi bilo nekako pet. Dr. Eppinger je obvestil o tem odgovoru dr. Škárda zastopnike nemških deželnozbornih strank. Ti so vzeli odgovor na znanje in zase spet sklenili, da vstrajajo na svojem stališču. O tem so obvestili deželnega maršala princa Lobkovic, ki je takoj telefonično javil ministrskemu predsedniku, da se je akeija glede delavnosti češkega dež. zbora definitivno izjavila.

Praga, 29. sept. Dež. maršal je izjavil v pogovoru, ki ga je imel z zastopniki Nemcev in veleposelnikov, da smatra svojo posredniško vlogo za končano, ker se je tekom današnjega dneva popolnoma prepričal, da ni misliti na sporazum med obema narodnostima taboroma. Zato smatra svojo misijo za končano in obvešča o tem nemške stranke.

»Se zažgal bo kaj, prismođež, meni Rus,« vedno bolj se svetijo okna.

Pravzaprav pa je zdaj konec komedije in mislim, da se vrnimo v sobo. Bo že prišel po denar, če bo hotel!

»Jaz sem tudi tvoje misli.« V »kavarno« jo vdarimo!« svetuje obsežni kontrolor.

»Bravo, v »kavarno!« se odločijo gospodje in zapuste hodnik.

»Ti, Požirek, reci no gospej, naj napravi kavo,« noroči Rus.

»Za vse!«

»Seveda!«

V kotu pri peči je stala široka okrogla miza, ki so se preselili k njej gospodje, kadar so se naveličali vina. Tu so pili črno kavo, likerje in požirek pristnega domačega žganja. To je torej imenoval segavi kontrolor »kavarno« in ime se je prijelo.

»Pa si ob desetak, Rus!« se zahihita prav tanko sodnik.

»Vidiš, kdo je Tomaž... ali ti nisi rek!«

»No, kaj za denar! Meni je bilo do resnice in ko bi bil staval tudi stak!« — ga bahato zavrne Rus.

»Pustimo, pustimo!... miri zdravnik nervozno.

»Ampak kam sta izginila Svetli in Anica...!« — natihem opozori kontrolor družbo, da bi ne čuli gori posli, ki so nadaljevali svoje delo.

»Ali ju ni gori!« vpraša zavzeto poštar, ki je sedel prav v kotu.

»A kaj še! Pepca in Minka sta šli spat, samo hlapec in deklī še belijo,« nadaljuje šepetaje in smeje se kontrolor.

Praga, 29. sept. Rezultat današnjega dneva je češke poslance zelo razburil; nič ne prikrivajo, da se bo vsled nemške obstrukcije na češkem deželnem zboru nadaljevala češka obstrukcija v parlamentu. Vpliven član češke agrarne stranke je izjavil, da je odgoditev dež. zbora vprašanje nekaj malo ur. Za Čehe je s tem dana direktiva za zasedanje državnega zbora. Češki poslanci bodo na Dunaju takoj začeli z obstrukcijo ter bodo zavrnili vse že znane posredovalne poskuse barona Bienertha. »Prager Tagblatt« piše, da lo deželni zbor v decembru sklican še k eni seji, da reši deželni proračun. Oficijska odgovoritev dež. zbora se bo razglasila najbrže že jutri. V političnih krogih prav nič ne dvomijo, da bo v doglednem času deželni zbor razpuščen, kajti tudi v decembru ni misliti na njega redno delovanje.

Praga, 29. sept. Tekom tega tedna se bo sešel ministrski svet, ki se bo pečal s češkimi stvarmi in bo seveda tudi razpravljalo o tem, kaj naj se sedaj na Češkem napravi.

Državni zbor bo na vsak način sklican za 20. oktober.

Galicija.

L'vov, 29. sept. Dr. Glabinski je izjavil večeraj, da bo gališki dež. zbor zboroval samo še do 10. oktobra.

Štajersko.

Gradec, 29. sept. Dr. Korošec je v današnji seji utemeljeval svoj predlog za upeljavo splošne, direktne in tajne volilne pravice za dež. zbor. Predlog se izroči političnemu odseku. Nato je soc-dem. posl. Ressel utemeljeval svoj predlog za vpeljavo splošne volilne pravice v dež. zbor. Tudi ta predlog se izroči političnemu odseku. Predlog posl. Ressler, Schacherla in drugih za spremembo deželnega reda pride na vrsto v jutrišnji seji.

Koroško.

Celovec, 29. sept. V današnji seji je bilo vloženih več nujnih predlogov in interpelacij, večinoma gospodarskega značaja. Med drugimi je interpeliral posl. Burger radi kranjskih »upadov« v okolico Borovlj. Za 3. oktobra, da je zopet nameravan tja izlet Sokolov iz Kranja, h kateremu je politična oblast že dala dovoljenje. Interpelant zahteva, da se dovoljenje preklicuje. Nato se izroče razna poročila dež. odbora posameznim tozadevnim odsekom. Poslanec Angerer predlaga nov občinski red in nov volilni red za občine na Koroškem. Predlog se izroči pravno-političnemu odseku.

Agrarni zakoni dež. zborov.

Dunaj, 29. sept. Agrarni zakoni, ki so jih v prejšnjem jesenskem zasedanju sklenili štajerski, tirolski in gorenjevstirski dež. zbor so vsi dobili cesarjevo sankcijo. Poljedelsko ministrstvo je takoj začelo z delom, da bodo ti zakoni v najkrajšem času realizirani.

Ogrska kriza.

Budimpešta, 29. sept. Kossuth bo v avdienci pri vladarju poskusil Ogrsko parlamentaričnem potom izpeljati iz krize. Kossuthov program obsega izjavo, da je stranka neodvisnosti pripravljena tudi brez koncesij prevzeti vodstvo poslova. Kossuthov program obsega tri točke: 1. Vladar naj poveri posle kabinetu iz stranke neodvisnosti, v katerem bi bil tudi zaupnik krone. 2. Ta kabinet bi imel v glavnem samo pro-

»Salabolski fant, prebrisan pa je; dobro jo je pogodil nocoj!« — samo če ga stari ne ujame!« se zasmije davkar v pest.

»Ali nista bila na hodniku?« vpraša na pol glasno in razburjeno poštar.

»Vrag znaj; meni še na misel nista prišla!« pravi hladno kontrolor.

»Meni tudi ne, meni tudi...« mrmra, ta ali oni.

»Meni se pa zdi, da ti hodi Svetli v zelje — a!« pogleda porogljivo afektirani sodnik poštarja.

»O tem pač ni govora,« jeclja poštar v zadregi in rdečica mu zajame obraz... »Prosim te, samo tako neslanih nikar!«

»Nekam zbudljiv si, sudac, nocoj! Prej si se obregnil ob Rusa, zdaj žvečiš v želodcu poštarja...«

»Pustimo, pustimo!« spet miri zdravnik... mhee! mheeee!... en požirek slivovke! mheeee!... se odkašljeje s čudno surovim glasom.

»Ali še ni Vardjana?« vpraša Požirek, ko prinese kavo na mizo.

»Bog ve, kod blodi... Po denar bo že prišel!« pravi davkar važno.

»Slivovke, gospod Požirek!« kliče zdravnik »pa še gospo pokličite k mizi... mheeee... mmmheeee... he, he, he!«

»Tako, tako, gospod zdravnik!« —

Posli so dobili debeljačo in odšli. Požirka se je kmalu pribelala v sobo.

(Konec prihodnjaj.)

visoričen značaj in bi izvršil samo volilno reformo. Poleg tega bi seveda tudi sklical delegacije, notiral troške aneksije in provizorično uredil bosensko vprašanje. Vojaki vprašani pa bi se ne dotaknili. 3. Glede bančnega vprašanja predlaga Kossuth triletni provizorij s podaljšanjem bančnega privilegija in pod pogojem, da vlada stori vse priprave za samostojno banko v soglasju s krono. To bo slo precej težko, ker cesar pod nobenim pogojem ne privoli v predpriprave za ločitev skupne banke.

Vseslovanska banka.

Petrograd, 29. sept. Finančni minister je dobil memorandum, v katerem je izražena prošnja, naj bi podpiral ustanovitev vseslovanske banke v Petrogradu. Razloženo so tudi razlogi, ki govorijo za Petrograd kot centralo in proti Pragi. Centrala banke ne sme biti v provinci Slovanom sovražne Avstrije, temveč na Ruskem, ki stoji na čelu slovanskega sveta. Finančni minister je dejal, da je že spomladl povedal dr. Kramár, da bi se Rusija ne udeležila ustanovitve banke, ko bi centrala imela biti v Pragi.

Dnevne vesti.

+ Obč. svet ljubljanski ima v petek, dne 1. oktobra ob petih popoldne izredno sejo. Ker je za točko V. dnevnega reda v smislu § 57. občinskega reda potrebna kvalifikovana večina, blagovole naj se gg. občinski svetniki seje polnoštevilno udeležijo. Na dnevnem redu javne seje so naslednje točke: Naznanila predsedstva in poročila o prošnjah za vsprejem v občinsko zvezo, o ugovoru Antona Dečmana proti nalogu magistrata glede odstopa nekoga sveta v cestne namene; o dopisu županovem glede najetja mestnega posojila proti izdaji delnih zadolžnic; o dopisu županovih glede potrebnega kredita za nabavo pohištva za mestno zastavljalnico in za napravo varnostnega omrežja v oknih zastavljalnice; o prošnji zadrage gostilničarjev itd. za prispevek za kuharski tečaj; o prošnji »Narodne delavske organizacije« za vpisnine prosto popraševanje pri mestni posredovalnici za službe; o dopisu mestnega magistrata glede oddaje nekdanjega prašičjega sejmišča poleg klavnice v najem; o dopisu županovem glede izvolitve še enega člana v nadzorovalni odsek za gradbo državne obrtne šole; o dopisu mestnega magistrata glede premembe regulacijskega načrta ob stiku Vodovodne in Dunajske ceste; o dopisu mestnega magistrata glede naprave cestnega kanala v podaljšani Ciril-Metodovi ulici; o prošnji prebivalcev Kolodvorske ulice glede razširjenja in regulacije Predilne ulice; o dopisu mestnega magistrata glede službene reciprocitete ravnatelja in učiteljev mestnega dekljskega liceja in državnih srednjih šol; o dopisu mestnega magistrata glede izvolitve posebne komisije petih članov za pregledovanje konfiskovane mesa; o dopisu mestnega magistrata glede potrebnih nujnih poprav v mestni klavnici; o pritožbi Jakoba Milavca proti odloku mestnega magistrata glede vzdave vodomera; o prošnji »Deželne zveze za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem« za brezplačno uporabo električnega toka. Na dnevnem redu tajne seje so: Predsedstvena naznanila in poročila; o prošnjah za razpisano mesto ravnatelja mestne hranilnice; o prošnji za razpisano mesta uradnikov in uslužbencev mestne zastavljalnice; o dopisu županovem glede stalne upokojitve nekoga uslužbenca mestnega magistrata; o neki prošnji za podelitev meščanstva mestne občine ljubljanske; o neki prošnji za podelitev vsenčljske ustanove; o neki kavejski zadevi; o prošnji nekoga magistratnega uslužbenca za bolniško podporo in o raznih obrtnih koncesijah.

+ Najboljši odgovor. V svoji navdušenosti za Čočovega Franceja dejanski napad v deželnem parlamentu, kateri napad je vzel dež. glavar v zaščito in s tem postal nevredno voditi razprave dež. zbora, je »Slovenec« tudi opetovano zasmehoval dr. Novaka s tem, da so mu klerikale in nemškutarji v trgovski zbornici izrekli nezaupnico. Sicer ni ma ta nezaupnica prav nobenega pomena, kajti klerikale in nemškutarji so imeli samo slučajno večino in na njih zaupanje tudi nihče ne reflektira, kajti volili dr. Novaka itak niso. Zdi se nam pa, da je klerikalnega manevriranja s to nezaupnico že malo preveč. Če mislita dr. Krek in dr. Pegan, da sta s svojo intervencijo preprečila razkritje velikanske sločinske sleparije, s katero so klerikale prišli v trgovsko zbornico, sta v veliki zmoti. Narodnapredna stranka lahko vsako uro dotične sločinske stvari v roke državnega pravdnika in ker so klerikale tako nesramni, da se še držejo omenjati tisto famozno nezaupnico, res ne ve-

mo, čemu se take ljudi že pardonira. Razkritje velikanske sločinske sleparije pri zadnji volitvi v trgovsko in obrtniško zbornico bi bil najboljši odgovor na Demšarjev napad in na »Slovenec« poziv na pobijanje in klanje naprednjakov.

+ Zgodovina bo sodila... »Takozvani« voditelji koroških Slovencev so si danes v temnem objemu s kranjskimi klerikalci ter pričakujejo vso rešitev od krščansko-socialnih organizacij, saj je dr. Arneje na Jesenicah izjavil, da hočejo imeti vse organizacije v gotovem (klerikalnem) duhu. Kranjskim klerikalcem na ljubo so se sprli z najboljšo rešitvijo koroškega Slovencev, z družbo sv. Cirila in Metoda ter jo neoprestano obrekujejo v svojem »Miru«. In dr. Brejce je nedavno v »Unionu« klice vihtel kadilnice pred dr. Šusteršičem in njegovimi organizacijami. Koroški voditelji so tedaj prav kmalu pozabili na krivice, ki so jih jim za večno prizdajali kranjski klerikaleci v volilno reformo. Takrat — 5. oktobra 1906 — je pisal eden teh koroških voditeljev uglednemu rodoljubu na Kranjskem: »Vaše sočutje nam je tembolj v tolažbo, ker nas večina kranjskih duhovnov tako krivo sodi. To velja posebno o ljubljanskih gospodih, ki presojajo našo politiko le iz stališča kranjskih razmer. Oni ne vedo, koliko so koroškim Slovincem in našemu edinemu glasilu »Miru« škodovali. Rad bi Vam veliko potožil pa — zgodovina bo sodila. — Mi le dostavljamo: Zgodovina bo sodila in obsodila poleg dr. Šusteršičeve garde posebno tiste koroške vetrnjake, ki so pozabili vse krivice, ki jih se napravili kranjski klerikaleci koroškemu Slovincu, ter ližejo roke izdajcem.

+ Ražunovci napadajo blagega monsig. Zupana. Iz Koroške nam pišejo: Zupnik Ražun prede že skozi več števil »Mira« razpravo »Slovensko društvo in družba sv. Cirila in Metoda«. Namen člankom je, obrekovati našo vseslovensko šolsko družbo, ki je ravno nam Korošcem toliko dobrega storila. Na take napade so najbrž gg. pri Ciril — Metodovi družbi pripravljene tri jih puste hladne, ker so izliv onemogle maščevalnosti. Nekaj pa nas je razdrazilo vse starejši rodoljube, namreč to, da si dr. Ražun očitati blagemu in zaslužnemu rodoljubu g. monsignoru Zupanu nejalost in neodkritost, ko piše, da so bile v dopisu družbe sv. Cirila in Metoda leta 1904 — takrat je bil prvomestnik g. Zupan — »zvitopek«. Takoj nato pa Ražun prizna, da je dopis površno prečital ter šele čez leto dni opazil v njem besedo »utegne«. Družba mu potemtaka ni nikoli obljubila, da prevzame vse stroške za učne moči na novi slovenski šoli v St. Jakobu, temuče je namignila, da se to utegne zgoditi. Družba se je izrekla le v principu za ustanovitev družbine šole, obenem pa stavila pogoj, da koroški rodoljubi poizve ondotne Ciril-Metodove podružnice. G. Ražun in njegovi somišljeniki pa niso niti mezinca zgagnili, da bi bili oživeli podružnice, še trdneje so jih pustili zaspati, pač pa je g. Ražun, v prepričanju, da mu družba itak mora dati denar, brž na svojo roko kupil svet za šolo. Da je družba nato odgovorila, da za sedaj odkloni ponudbo, storila je gotovo po nasvetu koroških slovenskih politikov. Saj smo slišali na Jesenicah, da sta dr. Brejce in Smodej lani odgovorila pismeno na vprašanje družbe, ali kaže dati šentjakovski šoli prispevek za zdrževanje, da prispevka ni treba, ker je postala odcepljena, t. j. Ražunova slovenska šola vsled razsodbe upravnega sodišča brezpredmetna. S tem pa pridemo na Ražunovo očitanje, da je »Slovenski Narod« letos lagal, ko je pisal, da imamo v St. Jakobu dve slovenski ljudski šoli. Prav nič ni bilo zlagano. Po razsodbi upravnega sodišča je bila razdelitev slovenske petrazrednice v slovensko in utrakvistično šolo nepostavna ter bi se moral napraviti status quo ante. Ker pa je med tem časom Ražun na svojo roko postavil slovensko šolo, odklonivši slovenske in utrakvistične razrede, se seveda gospodom prav nič ne mudi, da bi prisilili šolsko oblast, naj izvrši razsodbo upravnega sodišča. Ako bi se to zgodilo — in zgoditi se mora, zato je razsodba tu — imeli bi 5.razredno javno ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom in 3.razredno zasebno — Ražunovo — šolo s šolskimi sestrami. Nikar metati kamenja v stekleni sobi!

+ Slovenski števeni kandidati v furlansko-lajški volilni skupini pri deželnozbornih volitvah na Gorickem so dobili glasov od 699 do 701. Odložilo se je nastopati v tej skupini zadnji čas. Če bi bil storjen tak sklep pravočasno, bi bili morali Slovenci doseči še enkrat toliko glasov. V Doljenah so glasovali Slovenci za laške klerikale, istotako v Korminu. V Gorici je bilo izpuščenih iz volilnega imenika na stotine in stotine Slovencev; pa tudi če so bili upisani, jim nagajivi gorški magistrat pa ni lo-

stavil legitimacij, tako da so morali najbolj znani Slovenci v Gorici sami po legitimaciji na magistrat, ako so hoteli voliti. V nedeljo pa sploh nobenemu niso hoteli dati več legitimacije. Odpadlo je vse reklamacijsko postopanje, ker tačas se ni mislilo od strani Slovencev nastopiti v tej skupini, radi česar na stotine Slovencev ni moglo voliti. Mnogo kmečkih slovenskih volitev so imeli prepranih že prej klerikalci laški pa tudi laški liberalci in taki so volili za laške liberalce, ker se bojijo laškega magistrata. — Za nastop Slovencev v tej skupini je treba intenzivnega agitacijskega delovanja, potem se da doseči lep rezultat. Kako važni so slovenski glasovi v tej skupini, se vidi iz tega, ker so dosti pripomogli do ožje volitve v tej skupini med laškimi liberalci in klerikalci. Jezicek na tehtnici so ti glasovi in če jih bodo znali Slovenci prav izkoristiti, jim utegne služiti v korist.

+ Shod krasih županov se vrši danes popoldne v Dutovljah. Na shodu se bo razpravljalo o deželnozbornih volitvah gorških.

+ Imenovanje. Major Jernej Andrejka pl. Livnograd je imenovan za gardnega stražmeštra.

+ V pokoj je šel rečni mojster Friderik Hanss v Dolskem.

+ Iz šolske službe. Za provizorično učiteljsko in voditeljsko v Lesah je imenovana bivša prov. učiteljica Amalija Poljanec. Mesto na dopustu se nahajajoče učiteljice Ana Kilar pride v Trebnje učiteljica Frida Spetzler. Mesto obbolelega učitelja Frana Mercina pride v Vipavo učiteljica kandidatinja Justina Suša.

— Lože v slovenskem deželnem gledališču. Abonirati je možno še 3. polovico lož v I. nadstropju in 1. celo ložo v II. nadstropju. Abonente sprejema dnevna blaginčarica ga. Ana Šešarkova, ki oddaja tudi abonement na sedeže.

— Vstopnina slovenskega deželnega gledališča se je vsled sklepa intendantice neznatno zvišala, ker bo v letošnji sezoni izdatno več predstav, ker je trošek za godbo izdatno višji, ker je več osebja ter so se morale členom gaže zvišati, ker je delavstvo in gasilstvo dražje in ker je najnovejši repertoar oper, operet in dram mnogo dražji.

— Slovensko gledališče. Naznanilo gledališkega vodstva, da se bodo vprizarjale operne in operetne novitete izven abonementa, ni med občinstvom napravilo nič kaj dobrega vtisa. Ljudje vidijo v tem samo podražanje gledaliških predstav po ovinku, nekako tako, kakor se je lani doseglo podražanje potom garde-robe. V gledališče hodijo vedno eni in isti ljudje in ti se abonirajo na sedeže poglavito, da imajo pri premijerah zagotovljen prostor, zakaj pri reprizah je bilo navadno prav lahko dobiti vstopnice. Odslej pa bodo abonementi deležni samo dramskih premijer, pri operah in operetah pa bodo videli samo reprize ali pa bodo morali sedeže posebe kupiti, kar je pač namen nove uredbe. Če je pametno, prikrašči občinstvo v starodavni pravici, na to naj si pokliče faktorji sami odgovore.

— Odbor »Domovine« se je konstituiral tako-le: dr. Karel Triller, predsednik; gospa Vera dr. Šlajmbergerja, podpredsednica; tržni nadzornik Adolf Ribnikar, tajnik; profesor Anton Jug, blaginčar; učitelj Jakob Pretnar, gospodar. Odborniki so: gospa Franja dr. Tavčarjeva, dr. Jernej Demšar in e. kr. okrajni glavar Stefan Lapažne.

— Ljubljanske napredne Slovence za »Domovino«. Naše odlično žensko se za »Domovino« izredno zanima. Večeraj se je vršil prvi sestanek rodoljubnih dam, da se pomenijo o obširnem načrtu, ki ga hočejo izvesti v prid »Domovine«. Udeležilo se jih je izredno veliko število, vzlic temu, da so se vabila radi nujnosti razposiljala šele zadnji trenotek, in da se marsikomu niti dostaviti niso mogla. Drugi teden se vrši širši sestanek ljubljanske naprednega ženstva.

— Javno predavanje. Ponovno opozarjamo na zanimivo predavanje, ki bo danes zvečer ob 8. uri v »Mestnem domu«. Predava g. Vojislav Molè »ob stoletnici poljskega pesnika - prvaka Julija Slowackega«.

— Cercele Franco - Illyrien. Prvi kurz za francoščino se otvori jutri, v petek, po šesti uri zvečer v pritličju mestnega dekljskega liceja, drugi kurz pa v sredo, dne 6. oktobra, po šestih zvečer istotam. Odbor.

— Klub ljubljanskih akademikov, ki bo letos zopet prirejal zabavne in plesne večere, vabi vse zainteresente akademskih krogov na svoj občini zbor, ki se vrši jutri 1. v. notoka ob 8. uri zvečer v zadnji sobi »Narodne kavarne«. Zeleti je naj obilneje udeležbe. Odbor.

— Deželno društvo drž. pisarn. oficijantov in pomočnikov za Kranjsko v Ljubljani priredi v nedeljo dne 3. oktobra t. l. ob 3. popoldne v veliki dvorani »Mestnega

doma, ob navzočnosti večine vseh kranjskih članov velik shod, na katerem bode manifestiralo prilikom bodoče otvoritve državnega zbora — vpricho vabljenih gg. državnih poslancev — za uresnjenje nujne preuredbe do skrajne stiske dospelega vprašanja pogodbenih uradnikov (oficijantov oz. pomočnikov). Ti uradniki, od kojih država zahteva iste zmožnosti, ter jim nalaga ista bremena z istimi odgovornostmi kot c. kr. državnim uradnikom od XI. do VIII. čin. razreda in tudi še več, kar taisti tudi v popolno zadovoljstvo svojih predpostavljanih izvršujejo — stoje pa v njihovem službenem in gmotnem razmerju v velikem nasprotju istih, takorekoč na najnižji plačilni stopnji državnih uslužbencev, celo za slugami, pazniki itd. — medtem ko naj javnosti nasproti igrajo vlogo dobro situiranega uradnika. Najbolj občutna je njihova nestalnost, ker jim njihovi predpostavljani, kadar jim drago odpovedo službo in jih s tem lahko pahnejo v veliko nesrečo, poseno one, ki so oženjeni. Ker je pa ta nujna preuredba zakonitim potom odvisna le od volje g. državnih poslancev, se isti spominjajo na ob volitvah dane obljube, da to perečo zadevo, kakor hitro mogoče spravijo kot nujni predlog v tir in rešijo s tem veliko prizadetih trpinov trde usode. Tozadavni shodi vrše se istočasno po vseh kronovinah Avstrije z nastopnim dnevnim redom: 1. neznosni in vnebovpijoči krivični položaj državnih pis. oficijantov in pomočnikov ter njih postavna preuredba, 2. sprejem resolucije. Gosp. tovariše in njih svojece se opozarja na sigurni prihod.

— **Umrljivost v Ljubljani.** Do danes je bilo v Ljubljani naznanjenih mrljisk popisnemu uradu tisoč smrtnih slučajev; to število se je lani doseglo šele 27. oktobra. Če se pomisli, da v zadnjem času vsi bolniki hite s kmetov v mesto, kjer so razne hiralnice, zdravilišča, bolnice in ubožnice na razpologo, je to število, takoj in lahko umljivo; saj je znano dejstvo, da je med tem številom dobri dve petini takih, ki so prišli v Ljubljano samo umreti. Domačinov Ljubljancev umrje razmeroma zelo malo, dasi se mesto živalno razvija in se prebivalstvo znatno množi. Ljubljana spada, kakor kaže statistika, med najbolj zdrava mesta v Avstriji.

— **Izredni občni zbor »Slovenske Filharmonije«** vrši se jutri, dne 1. oktobra 1. 1909. ob 8. uri zvečer v prostorih hotela »Struškaj«, Dalmatinove ulice. Volitev predsednika in odbora. Prosi se udeležbe.

Okradli so te dni trgovca Fran Samso v Ilir. Bistrici. Ukradenega blaga odnesli so za približno 400 K. Samso zadene ta tatvina tem občutnejše, ker mu je bilo pred nekaj meseci v goštevini ukradenih 700 K.

Petok »Padež« pri Vrenah kupuje od Zagorja in prizadetih tržaška občina. Voda je baje mrzla in bi deloma namestovala tržaško pitno vodo.

Neurje. Zadnje dni minulega tedna je bilo na Notranjem in bližnjem Primorju veliko neurje. Strela je udarila v Harijah, okraj ilir. bistriški, v hišo, ki je z vsemi gospodarskimi poslopji do tal pogorela. Na Pavlici je ubila strela vola na paši in močno ožgala pastarico. V Kozini je ubilo dva vola, na bližnjih Pregarjah je pogorela hiša; užgala jo je strela.

Predavanje o vinarstvu s praktičnimi demonstracijami priredi v nedeljo, dne 3. oktobra ob 3. uri popoldne v Šoli v Vipavi c. kr. vinarski nadzornik B. Skalič. Predaval bode o pripravljanju grozdja in vina za izvoz. Z ozirom na veliko važnost tega vprašanja je želeli obilne vdeležbe od strani vinogradnikov.

V disciplinarno preiskavo je spravil celjski okrajni glavar Müller nadučitelja Gradišnika vsled raznih spletk okrajnega šolskega sveta. Za provizoričnega vodjo celjske okoliške šole je imenovan učitelj M. Levstik.

Poročil se je dne 27. t. m. v župni cerkvi v Celju g. Mih. Hanak, steklarski uradnik v Zagorju ob Savi, z gđe. Rozo Sevnik, hčerko c. kr. sodnega nadoficijala g. Matije Sevnika v p. na Vranskem. — Bilo srečno!

»Windische Landesverräter!« Tako kriče spodnještajski renegati, ker je neki slovenski poslanec v štajerskem deželnem zboru rekel, da naj se loči štajerska dežela po narodnosti, ker ni mogoče skupno delati z Nemci. Znano je, da se češki Nemci že več let trudijo, da bi se češko kraljestvo ločilo v dva dela, pa vendar še nismo čuli, da bi se tem Nemcem od nemške strani kričalo »Deutsche Landesverräter!« Zakaj torej razlika, vi nemški »kulturträgerje«?

Sodnikova blamaža. Našim čitateljem je morda že znan slučaj učitelja Hrena z Mute. Bilo je spomlad, ki je dobil imenovan učitelj od okrajnega sodišča v Marnbergu nemško vabilo. Učitelj Hren je za-

hteval alovénako vabilo. Mesto tega sta prišla nekega lepega dne orodnik in sodnijski sluga, ki sta učitelja Hrena sredi pouka odgnala v Marnberg. Marnberški sodnik Gränitz je naložil Hrenu 40 K globe, ker ni sam prišel k sodnji. Čez nekaj tednov se zgleda pri učitelju sodnijski sluga, ki zarubi njegovo kolo. Hren ugovarja, da ni dobil nikakega plačilnega naloga, toda ne pomaga vse nič; sluga jo mahne s kolesom proti Marnbergu. Vsled pritožbe učitelja Hrena je okrožno sodišče v Mariboru razsodilo, da je bila rubežen prenapljena. Sodnik Gränitz je proti tej razsodbi vložil rekurz na najvišje sodišče na Dunaj. Gränitz je pa tudi z Dunaja dobil — dolg nos, kajti tudi najvišje sodišče je spoznalo, da je sodnik Gränitz nepostavno postopal. Gränitz bo moral vrniti Hrenovo kolo, na njegovo mesto naj pa spravi svoj — dolgi nos.

Zborovanje avstrijskih tesar-skih mojstrov se je otvorilo dne 26. t. m. na Dunaju. Zborovanja se udeležujejo zastopniki iz cele Avstrije. Častni predsednik je trgovski minister dr. Weiskirchner; dalje so navzoči: sekijski načelnik tega ministrstva dr. Frane Müller, župan Lueger in več državnih poslancev.

Nemška kultura je res velika. Tisti Nemci, ki po svojih listih vsak najmanjši prestopok, ki ga zakrivi kak Slovan, razblinijo in razkriče kot največje hudodelstvo, tisti Nemci bi pametno storili, da bi v svojih listih za svoje rojake otvorili posebno rubriko, morda pod naslovom: »Deutsche Verbrecher«. Prepričani smo, da bi imela ta rubrika vedno dovolj zelo zanimivega gradiva. Ni dolgo, kar je stal pred porotnim sodiščem 11 $\frac{1}{2}$ letni nemški gimnazijec radi hudodelstva nagovarjanja k umoru svojega lastnega očeta. Sedaj se je zopet odkrila grozna pokvarjenost v visokih nemških krogih. Znano je, da se je po celi Avstriji ustanovilo vse polno društev za otroško varstvo in mladinsko skrb. V odbore teh društev so prišli gotovo najboljši in najplemenitejši ljudje. Vsakdo bo priznal, da je tisti odbornik, ki bi kradel otroški denar, največji lopov. In taka lumparija se je godila na krščansko socialnem Dunaju. Ustanovitelj in predsednik prvega takega društva, Alois Schmakal, je bil te dni aretiran. Denar, ki so ga darovali dobri ljudje za revne otroke, je ta krščanski socialist spravil v svoj žep. Še drugo dobrodelno društvo je bilo ustanovljeno na Dunaju: društvo za napravo obleke revnim šolskim otrokom. Dne 27. t. m. so zaprli tudi ustanovitelja tega društva, Karel Kneisel na, njegovega sina in tajnika navedenega društva. Ti poštenjaki, ki so kradli denar delavskih sirot, premišlujejo sedaj v zaporih dunajske deželne sodnije, kako krivična je vendar ta »sodnijska naprava«, ki zgrabi včasih celo kakega odličnega »poštenega« krščansko-socialnega Nemca!

Jugoslovanski klub so ustanovili Slovenci, Hrvatje, Srbi in Bolgari v Aleksandriji v Egiptu. Klub ima nalogo skrbeti za zabavo in izobraževanje svojih članov.

Radi ene same besede je bil zaplenjen v terek v Zagrebu izhajajoči »Srbobran«. Srečni Jugoslovani pod nemško-madžarsko vlado!

Trpinčenje živali. Ko je včeraj Bernard Žerovta prignal iz Grosuplja tri vole, so se bili tako upelah, da niso mogli dalje. Žerovta jih je začel tako neusmiljeno biti z bičem ter jim kriviti repe, da so očividno glasno izražali svojo nevoljo in je šele došli stražnik napravil konec temu početju. Žerovta se bode moral vsled tega zagovarjati pred pristojnim oblastvom.

Ljubljancev prijet v Monakovem. Leta 1888. v Ljubljani rojeni in semkaj pristojni čistilec oken Fran Novak je minoli teden ukradel svojemu sostanovalecu Francu Parklju 72 kron vredno obleko ter mu poneveril 41 K denarja in se odpeljal na Bavarsko, kjer ga je včeraj monakovska policija prišla in dejala pod ključ.

Izgubljeno in najdeno. Posestnik Fran Strle je izgubil vrečo soli. Dijak Janko Končar je izgubil denarnico, v kateri je imel 18 K denarja. Gostiničarica ga. Antonija Koutnyjeva je izgubila ročno torbico, v kateri je imela račune in nekaj denarja. Trgovčeva soproga ga. Emilija Hladnikova je izgubila srebrn, pozlačen obesek. Zasebnik Ivan Fister je našel pleteno denarnico z 10 K in zlat prstan.

Uradne vesti. Dne 12. novembra t. l. bo pri okrajni sodnji v Kamniku dražba zemljišča vl. št. 8 in 94 kat. obč. Domžale, obstoječega iz hiše, gospodarskega poslopja, mlina in travnikov. Celo zemljišče je cenjeno na 30.840 K 68 v. najmanjši ponudnik znaša 20.560 K 04 v. — Dne 12. oktobra t. l. bo pri okrajni sodnji v Kranjski gori dražba zemljišča vl. št. 384 kat. obč. Dobje, cenjenega na 4500 K. Najmanjši ponudnik znaša 3000 K.

Razne stvari.

* **Rjurnson obišče** prihodnji mesec Belgrad, da na lastne oči spozna tamošnje razmere.

* **Havlikov nauk.** »Ko bi vsak vsako prestano krivico, vsak prestopok ali vsako prelomitev zakonov pasivno in tiho prenašal, bi za kratko dobo ne bilo sledu več o zakonitosti in pravici. Čem večji krik pa povzroči v deželi vsaka posamezna prelomitev zakonov, tem manjkrat se bodo drznili vladni organi napraviti tak korak. Kajti vsaka vlada, pa če tudi javno tega ne pripozna, vendar vsaj v srcu dobro ve, da vsa moč leži v narodu.«

* **Wahrmundova afera** bo v kratkem imela epilog pri upravnem sodišču. L. 1908. je namreč Wahrmund odrekal predavanja iz cerkv. prava na inomestski univerzi. Ministrstvo je takrat razsodilo, da je s tem sploh resigniral na pravico predavati na univerzi. Wahrmund je proti tej razsodbi podal rekurz na upravno sodišče, kjer bo razprava dne 9. oktobra. Prof. Wahrmund bo zastopal pravni zastopnik dr. Postelberg.

* **Vlom v banko.** V Montrealu, Kanada, so trije roparji vlomili v filijalko Provincial banke in dobili plena v zlatu in bankovcih za 4900 dol. Zelezno blagajno so razstrelili z dinamitom. Pri prvi eksploziji se je zbudil nad banko stanujoči uradnik Biennu in je takoj začel streljati z revolverjem na vlomilce. Ko je hotel orožje z nova nabiti, je sledila druga eksplozija, ki je odrgala vrata blagajne, uradnika pa je puh omamila, da se je zvrnil po tleh. Ko je prišel zopet k zavesti, so roparji s plonom že zginili.

* **Konec zrakoplova »Republique«.** Največji in najboljši francoski zrakoplov je uničen. Ko je zadnjič plul v okolici Moulinsa je nenkrat odletelo krilo motorjevega vijaka, pretrgalo zrakoplov, ki je nato iz višine 200 m padel na tla. Vsi štirje zrakoplovci, ki so se nahajali v ladji, so mrtvi. Francija obžaluje dogodek kot splošno narodno nezgodo. Došlo je mnogo sožalnih brzojavk, med njimi tudi od nemškega cesarja. Pogreb ponesrečencev je bil slovesen, udeležila sta se ga tudi min. predsednik in vojni minister ter zastopnik predsednika republike.

* **Bolha — sveta žival.** Prebivalci na Kamčatki smatrajo bolho za sveto žival. Sicer so ji tudi napovedali vojsko, kakor pri nas ženske, zato se pa pripravljajo vselej z veliko pobožnostjo na lov na to čedno živalico. Tamkajšnje ljudstvo je trdno prepričano, da povzroča bolha potrese. Hudobni bog Tuil se namreč s psom vozi po podzemeljskih prostorih. Kadar Tuil začuti v svojem kožu kako temnorujavkasto živalico, tedaj strese z glavo, da se zemlja potrese. Po govoricu Kamčadalov povzroča bolha tudi tuljenje vetrov. Boginja Ušahča, žena boga vetrov, se opisuje kot grda, stara, kričeha baba, ki ima na hrbtu priraslega otroka. Kadar začuti otrok bolho, tedaj zakriči, vsled česar nastane veter. Čim hušji je veter, tembolj kriči po mnenju Kamčadalov od svetih bolh nadlegovani otrok.

* **Lord z lajno.** V Londonu je umrl lajnar, ki je trdil, da ima zakonito pravo na ime, naslov in posestva grofa Pouletta. L. 1849. je namreč stavil poročnik Poulett, ko se je vračal z kolonije s svojimi tovariši, da vzame prvo ženo, katero sreča v svoji domovini. In tako je postala njegova žena hčerka čolnarjeva, ki je bila slučajno v pristanišču. Za nekaj mesecev se je rodil poročniku sin, ki ga pa ta ni hotel priznati, ker je otrok prišel malo prezgodaj na svet. Pozneje je svojemu »sinu« ponudil visoko odškodnino, če bi odstopil od svojih pravic, kar pa ta ni hotel storiti. Podal se je raje na londonske ulice z lajno, na kateri je imel napil: Sem grof Hinton. Na ta način si moram služiti kruh, ker me oče neče podpirati. Ko je oče l. 1899. umrl, je lajnar hotel postati njegov naslednik: toda zbor lordov je prošnjo zavrnil in grof Hinton se je vrnil k svoji lajni, katere do svoje smrti ni več zapustil.

* **Tovarniški delavec — milijardar.** Sedanji ameriški milijardar Andrew Carnegie, je prišel z 12 letom v neko tovarno za bombaževino. Zaslužil je komaj toliko, da se je bomo preživljal. Ko je bil star 14 let, je prišel k brzojavnemu uradu v Pittsburgu, kjer je raznašal brzojave. Čez par let je postal telegrafist z mesečno plačo 25 dol. Zaslužil je pa precej tudi kot poročevalec raznih časopisov. Kmalu je postal uradnik pensilvanske železniške družbe, čez nekaj let je bil pa že nadzornik te družbe. Kot tak se je seznanil s prvimi izdelovalcem spalnih železniških voz, Woodruffom, po čegar smrti je Carnegie sam začel izdelovati navedene vozove, seveda s pomočjo najetega večjega posojila. Kmalu je ustanovil družbo, ki je prva začela v Ameriki graditi železne mostove. Odelej se mu je premoženje večalo,

da niti sam ni vedel, kako.

* **Millionarjeva hči — polieist.** Kalifornijskega milijonarja Bixbyja edina hči Fanuy, ki je dosegla na visoki šoli v Wellesley doktorat, je vstopila v malem mestu Long Beachu kot policistinja v službo. Ona pravi namreč, da se morajo ženske kosati z moškimi na vseh poljih. Kot policist ima ona mnogo lažjo službo, kakor njeni moški tovariši. Ker je Amerikanec napram ženskam zelo dvorljiv, jo vsakdo tudi rajši uboga, kakor kakega stražnika. Pri spopadih nastopa baje zelo energično.

* **Prebivalstvo na zemlji.** Kakor so učeni statistiki izračunili, je na zemlji krog 1 milijarda 538 milijonov ljudi. Angleška z vsemi svojimi kolonijami ima 403 milijone prebivalcev, Kitajska 350 milijonov, Rusija 152 milijonov, Združene države v Severni Ameriki 98 milijonov, Francija 81 milijonov, Nemčija 78 milijonov, Japonska in Koreja 62 milijonov, Avstro - Ogrska 50 milijonov, Turčija 38 milijonov, Italija 36 milijonov itd. Največja mesta so: London s 7, New York s 4, Paris s 3 milijoni prebivalcev. Tem slede Chicago, erolin in Dunaj, ki imajo krog 2 milijona prebivalcev.

* **Severni tečaj.** Cel spor med Cookom in Pearyjem ima že skoro značaj burke. Cel svet čaka z nestrpnostjo — in z njim seveda tudi Cook — kdaj pridejo zaboji z znanstvenim materijalom, pa jih kar ni bilo — brzojavka je pred kratkim oznanila, da je Whitney moral pustiti zaboje v Etahu, kajti Peary ni dovolil, da bi se zaboji peljali na ladji »Roosevelt«, s katero se obenem s Whitneyem tudi on sam pelje. Pearyjevo ravnanje vzbuja povsod zelo mučen vtis. Cook dolži svojega neuljudnega tekmeča, da greši s takim ravnanjem proti najprimitivnejšim zakonom dostojnosti. »Na visokem severu«, tako piše Cook, ne odreče svoje pomoči nikdo niti svojemu najhujšemu sovražniku. Tudi brez aparatov in dnevnikov lahko dokazem svojo stvar. Seveda bo precej težje — pravi Cook — brez dokumentov kaj dokazati. Treba bo najbrž nove ekspedicije, da najde Cookove zaboje in dokaze za odkritje severnega tečaja.

* **Rosegger.** Na Roseggerja, ki je izdal oklic za milijonsko zbirko za »Schulverein« in je sam prvi položil 2000 K, se je obrnil nek moravski Čeh z dopisom, v katerem mu kaže slabe učinke »Schulvereinske« šole v slovanskih krajih. Največji del otrok v teh šolah ni nemškega, temveč slovenskega rodu. Slovani se nimajo šolami germanizirali tujejezičs tem besedami: »Gospod doktor, ste pesnik rodne zemlje, z ljubeznijo ste navezani na svojo narodnost. Ali hočete prispevati k temu, da se nam vzame naša narodnost? Kleti bi morali Vaše milijone, če bi jih rabili za germanizacijo naše mladine. Nemci, pustite nam naše otroke!« Rosegger odgovarja na ta dopis v časopisu »Heimgarten« in zagotavlja, da nikdar ni mislil na to, da bi Nemci potujčevali slovanske otroke. Nemci zidajo šole za svoje otroke, in en za tuje. Rosegger trdi, da Slovani potiskajo Nemce iz njih ozemlja in jih hočejo poslovaniti. »Tako daleč nisem nikdar mislil,« piše v onem odgovoru, »da bi mi s svojimi obmejnimi šolami, germanizirali tujejezične otroke, kajti boga moramo zahvaliti, če se nam posreči nemško ohraniti svojo lastno dečo.« — Ko bi Rosegger hotel priti enkrat rečimo na Jesenice, v Hrastnik, v Siško itd., in viden bi tiste »schulvereinske« šole, v katerih sede po večini slovanski otroci in bi obiskal vrtee in šole naše »Družbe« in bi viden, da tam ni niti enega nemškega otroka — kaj bi neki dejal?

* **Nova razdelitev gledaliških sedežev.** Nek pariški gledališki ravnatelj je opazil, da hodijo v gledališče večinoma sami nežejsi ljudje, in zato se je odločil, da vpelje vstopnino po širokosti telesa. Sedeže bo razdelil v tri kategorije, za suhe, za srednje in za debeluharje. Na ta način upa pomnožiti število sedežev in s tem seveda tudi dohodek.

* **Nova razdelitev gledaliških sedežev.** Nek pariški gledališki ravnatelj je opazil, da hodijo v gledališče večinoma sami nežejsi ljudje, in zato se je odločil, da vpelje vstopnino po širokosti telesa. Sedeže bo razdelil v tri kategorije, za suhe, za srednje in za debeluharje. Na ta način upa pomnožiti število sedežev in s tem seveda tudi dohodek.

Telefonska in brzojavna poročila.

Volitev na Goriškem.
Gorica, 30. septembra. Klerikalec Jerič, ki je bil proglašen kot izvoljen na Krasu, pravzaprav ni izvoljen. Proglašenje je bil za izvoljenega vsled računsko pomote, ki jo je storila osrednja volilna komisija v St. Petru. Komisija namreč pri določitvi absolutne večine ni štela 98 razpršenih glasov. Določila je absolutno večino na 10.527 in sicer iz števila 63.164 glasov. V resnici pa je bilo oddanih 63.262 glasov in znaša torej absolutna večina 10.543. Tega števila glasov pa ni dosegel noben kandidat, tudi ne Jerič. Vsa stvar leži sedaj pri namestitvu v Trstu.

Skupni finančni minister.
Dunaj, 30. septembra. Skupni finančni minister Burian, ki vo-

di tudi kot nekaj minister vrhovno upravo Bosne, prestopi zopet v diplomatsko službo in postane avstro-ogrski poslanik v Rimu. Burian je postal vsled svojega postopanja glede agrarne banke v Bosni nemogoč in se umakne še predno se snideta delegaciji. Kot Burianov naslednik se največ imenuje madžarski politik grof Ivan Zichy, ki je ekstremno katoliški klerikalec in ki ga posebno podpira predstolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand.

Dunaj, 30. septembra. Uradni komunike dementuje vest, da vstopi Burian v diplomatsko službo. — Komunike pravi, da je vest o premembah v diplomaciji deloma izmišljena, deloma prezgodnja in da je le gotovo, da pride baron Giskra na mesto grofa Thuna.

Dalmatinski deželni zbor in veleizdajniški proces v Zagrebu.

Zader, 30. septembra. Poslanec dr. Mitrović je spravil v deželnem zboru na razgovor veleizdajniški proces proti Srbom v Zagrebu. Namestnik Nardelli je naznanil, da vlada ne poda nobene izjave, ker se gre za notranjo zadevo druge države. Deželni zbor je sprejel resolucijo, s katero z ogorčenjem zavrača dolžitve, da se je tudi v Dalmaciji pripravljalo veleizdajstvo in z ogorčenjem obsoja krivično preganjanje Srbov na Hrvaškem in v Slavoniji. Za resolucijo so bile vse hrvatske stranke, Srbi in Italijani.

Ogrska kriza.
Dunaj, 30. septembra. Ogrski ministrski predsednik Wekerle je bil danes v posebni avdienci v pri cesarju. Kossuth bo najbrže jutri sprejet.

Dunaj, 30. septembra. Wekerlova avdienca pri cesarju je trajala od 12. do 1 $\frac{1}{2}$. Po sprejetju Kossutha bo v avdienco poklican grof Andrassy.

Zarota v Srbiji.
Belgrad, 30. septembra. Od znanih agentov avstrijskega ministrstva razširjena vest o razkriti zaroti proti kralju in dinastiji, v katero zaroto naj bi bili zapleteni bivši minister Genčić in različni oficirji, je od konca do kraja izmišljena in ni nič drugega, kakor nova intriga proti Srbiji.

Črnogorski knez v Rimu.
Belgrad, 30. septembra. Črnogorski knez pojde s kneginjo v kratkem na obisk v Rim.

Angleški oficirji v turški mornarici.
Carigrad, 30. septembra. Ministerski svet je sklenil naročiti turškemu poslaniku v Londonu, naj od angleške vlade izposluje dovoljenje, da sme večje število angleških pomorskih oficirjev vstopiti v službo turške vojne mornarice.

Uporni rezervisti.
Varšava, 30. septembra. Listi trde, da je bilo v Czenstohovu aretovanih 631 poljskih rezervistov, ki so bili zaradi upornosti obsojeni na tri mesece ječe.

Ruski car v Italiji.

Rim, 30. septembra. »Avant« zatruje, da pride ruski car že v najkrajšem času v Italijo. V nekaj dneh da se to uradno razglasi in tedaj se tudi naznani, kje se car snide s kraljem.

Portugalski kralj.
London, 30. septembra. Tu je razširjena vest, da se hoče portugalski kralj poročiti z neko avstrijsko nadvojvodinjo.

O sreči lahko govorite,

ljuba gospodična, da sem imel včeraj v žepu sodenske pastile — pristne Fayeve — in da sem jih porabil proti Vašemu hudemu prehlajenju. Tak kašelj se me še ni lotil. In sedaj? Nič več vsega tega in zahvaliti se imamo za to samo Fayevim pristnim sodenicam. Ne dajte, da Vam v bodoče pastile še kdaj poidejo. Skatlice po K 125 se dobivajo po vseh lekarnah, drogerijah ali trgovinah z rudninskimi vodami. Ponaredbe pa odločno zavračaje.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzer, Dunaj IV/1, Grosse Neugasse 17.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljšo priznana Tanne-chinin tinktura za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navedeno 1 krono. Raspoložljiva se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh priljubljenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani Rosljova cesta št. 1. poleg novozgrajenega Fran ločelovega ljub. mostu. 19

Ustna voda
„EUODIN“
 Specijalite za kadilce.
 4813 Glavna zaloga tekama
 Ob. pl. Trnkoczy v Ljubljani.

Žitne cene v Budimpešti.
 Dne 29. septembra 1909.
Termin.
 Pršenica za oktober 1909 za 50 kg K 14-03
 „ „ „ „ za 50 kg K 14-02
 Rž „ „ „ „ za 50 kg K 9-53
 Koruza „ „ „ „ za 50 kg K 7-—
 Oves „ „ „ „ za 50 kg K 7-37
Efektiv.
 5 vin. nižje.

Meteorološko poročilo.
 Višina nad morjem 509-2. Srednji zračni tlak 756-0 mm.

sepien.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
29.	2. pop.	734-5	16-6	sl. jz. zahod	del. oblak.
„	9. zv.	733-9	13-1	slab jug	pol. oblak.
30.	7. zj.	732-1	9-0	—	megla

Srednja večerajšnja temperatura 13-4°, norm. 13-0°. Padavina v 24 urah 0-3 mm.

Zahvala.
 Povodom britke izgube iskreno ljubljene soproga, oz. očeta, brata in svaka, gospoda
Franca Rostoharja
 izražamo najtoplejšo zahvalo p. t. občinskemu odboru, c. in kr. topničarskemu oddelku v Zadovinku, sl. meščanski gardi, blagorodnim gg. uradnikom in učiteljem, vsem sorodnikom in znancem za krasne vence in mnogobrojno udeležbo na poti k večnemu počitku.
 Krško, 29. septembra 1909.
 3670 **Zaljubljeni ostali.**

Zahvala. 3669
 Za vse obilne dokaze iskrenega sočutja, ki so nam v tako obilni meri došli povodom smrti naše preljube matere, stare matere
Terezije Faidiga
 izrekamo najiskrenjejšo zahvalo prečastiti duhovščini, vsem ljubim sorodnikom, gospodom in gospe, da obilo udeležbo pri pogrebu in sl. gg. pevcem za gniljivo žalostinko, tolažil v najbriskejših urah, ter sploh vsem, ki so se udeležili pogreba ali nas tolažili v prebrskih dneh.
 Franja Gaspari, Marija Strniša.

Sube jedilne gobe
 v vsaki množini kupuje in išče zanesljivo prodajalno veletrgovina S. Adler, Haidl pri Eisensteinu, Ješko. 3532
 Prosi se vzorci z navedeno množino.

Elegantno stanovanje
 obstoječe iz 4 sob, kopalnice in priključka, v I. nadstropju, se odda s 1. novembrom na Miklošičevi cesti št. 24.
 Poizve se v odvetniški pisarni dr. V. Krisper v Ljubljani. 3671

H. Suttner
 Ljubljana, Mestni trg 3666
 razpošilja
 ure, zlatnino in srebrnino
 na vse kraje sveta. Obrnite se zanesljivo na domačo slovo. trdiko!
 Veliki novi cenik zastoj!
 novosti!
 Ploščnata, tenka, prava nikelnasta Anker-Roskopf ura
 na 6 kamnov, pokrovi ostanejo vedno beli, prav natančno 36 ur idoča. — K 4-50.
 Srebrne ure od 6 kron naprej.
 Večletno jamstvo. — Ako blago ne ugaja, se denar vrne.
 Šolske verižnice s slov. trakovi nikelnasta K 1-20, srebrna K 5-—.

Potnika
 sprejme takoj 3663
 Prvo jugoslovansko skladišče
Josih & drug
 na Glincih pri Ljubljani.

Stenografa
 (stenografinja), ki je več strojepisja, sprejme 3668
 notar dr. JOSIP BARLE
 v Kozjem na Štajerskem.

: pomočnice :
 se sprejme v trajno službo v damskem modnem salonu na Francovem nabrežju št. 1.

2 konja (dobra v hoji) z napoli kritim in odkritim vozom in vsem jermenjem in 3628
pisalni stroj
 Remington, zadnji sestav (9), skoro nov
 prodaja I. Grobelnik, Ljubljana.

Prodaja vinskih sodov.
 Nove in rabljene vinske sode raznih velikosti za transport in za v kleti, po 100, 200, 300, 400, 500, 600, 700, 800, 900 in 1000 litrov in naprej do 45 hektolitrov velikih imam v zalogi v veliki izbiri ter jih prodajam po najnižji cenah. 3665
 Najboljše prilika za gostilničarje, vinogradnike in preprodajalce.
 Sodi se lahko takoj prevzamejo.
L. S. RADAN v Zagrebu,
 Gajeva ulica št. 15.
 Št. 468/Pr. 3664

Razpis službe.
 Pri mestnem magistratu ljubljanskem je oddati službo pomožnega
delavskega nadzornika
 z mesečno nagrado 90 K.
 Reflektantje na to službo naj pošljijo svoje ponudbe predsedstvu mestnega magistrata do 15. oktobra t. l.
 Mestni magistrat v Ljubljani, dne 27. septembra 1909.
 Župan: Iv. Hribar l. r.

Pozor! Prodaja najnovejše Pozor!
Jesenske in zimске narejene
= obleke =
 za gospode, dame, dečke in deklice
 po najnižji ceni odino 3536-4
konfekcijska trgovina A. LUKIČ
 Pred Škofijo št. 19.

Moka in otrobi!
 Sl. občinstvu, zavodom in cenj. trgovcem naznanjam, da sem otvoril
trgovino z moko
 na Emonski cesti št. 2.
 Moko izdelujem iz priznane najboljših ogrskih pšeničnih vrst.
 Cene zelo ugodne, postrežba točna. 3657-1
Vinko Zorčič, Ljubljana, Emonska cesta št. 2.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.
 Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.
 12-111
„SLAVIJA“
 vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
 Rez. fondi 44,437,086-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 98,323,486-35 K
 Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
 z vsesokotni slovensko-narodno upravo.
 Vsa poljska dajeta: čigar pisarne so v lastnej bančni hiši v Gosposkih ulicah šte. 12.
 Generalno zastopstvo v Ljubljani.

Kupila dobro ohranjeno sode za vino
 od 15 do 25 hektolitrov.
 Naslov se daje pri upravnistvu „Slov. Naroda“. 3181

Odrasle in otroke poučuje italijanščine
 gospodična iz Florentinskega, kjer se kakor znano, najčisteje izgovarja ta jezik.
 Vse drugo se poizve v Dalmatinski ulici št. 7, I. nadstropje od 9. do 10. dopoldne. 3647

Prodaja se pod ugodnimi pogoji in za nizko ceno
enonadstropna hiša
 na Sela pri Ljubljani, Poljska cesta št. 20. 2596
 Poizve se v pisarni dr. Frana Pečka, odvetnika v Ljubljani, Stari trg št. 30.

SODI
 prav močni, za vino pripravljeni, en del od žganja, v obsegu
 od 1 56-70 od 1 180-250
 „ „ 100-120 „ „ 250-450
 „ „ 120-180 „ „ 500-700
 nadalje sodi z vrstic od 800, 900, 1100, 1200, 1500, 1800, 4000 in 5000 l
 se dobo po prav siki ceni pri tvrdki
M. Rosner in drug
 v Ljubljani 593
 poleg Kecklerjeve pivovarne.

Zaloga koles
 Puh (Styria), Globus, Regent in drugih specialnih znamk ter posameznih delov.
 Izposojevanje koles
 prejem koles za emajliranje, ponikisanje ter popravila solidno in ceno. 2954
Karel Čamernik
 Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

Hotel Tivoli
 odda 3419
 več mesečnih sob
 od 24 K naprej.

Kupim več vagonov kislih jabolk
 za mošt. 3642
Janko Klun, trgovec v Škofji Loki.

Vsak petek in postni dan svežo morske ribe
 Ravnotam se dobi pristno
namizno olje „LUCCA“
 iz Toskane (Italija) najboljšje vrste, v kosirskih zaprtih posodah a K 5, K 10, K 20.
 Morske ribe na tem olju so nekaj izborno okusnega. 3555
 Priporoča se
J. BUZZOLINI
 Ljubljana, Stritarjeve ulice.

Ceno posteljno perje
 zajamčeno novo in brez prahu, kilo sivca perja, puljenega K 140 in boljše K 240; kilo polbelega perja, puljenega K 4—, kilo boljše belega perja puljenega K 6—, prama belega perja, kakor puh K 8—, kilo veleprama napoli puha, belega K 10—; kilo napoli puha, sivca K 5-20, kilo puha sivca K 6— in K 8—, kilo puha sivca K 10—, kilo prsnega puha K 12—.

Narejene postelje
 iz gostonitega rdečega, višnjevega, rumenega ali belega inleta (nankinga), perlica, velikost 170x116 cm z 2 zglavicama, te dve 80x58 cm, zadosti napolnjeno, z novim, sivim, očiščenim, košatim in stanovitnim perjem K 16—, napoli puha K 20—, puha K 24—, perlica sama K 9—, 12—, 14—, 16—, zglavnica K 3—, 3-50, 4—, razpošilja po povzetju, zavojnina posebej, tvornica za posteljno perje 1594
Antona Polednak
 Graz, Mariahilfstrasse 11 E.

Sukna
 In modno 3219
 blago za obleke
 priporoča firma
Karel Kocian
 tvornica za sukno
 v Humpolcu
 na Češkem.
 Vzorci franco.

Št. 29.514.

Razglas.
 Občinski svet deželne stolnega mesta Ljubljane je sklenil v svoji seji dne 21. septembra, da je v mestni občini ljubljanski pobrali v občinske namene tudi v dobi prihodnjih desetih let, to je od 1. januarja 1910 do konca leta 1920 od dohodkov najemščin naklada v isti visokosti kakor doslej, torej tako, da so najemščine pod 100 K popolnoma proste, in da ja od najemščine od 100 K do vstetih 200 K plačevati na leto po 2 vin. naklade od vsake krone najemščine, in od najemščin nad 200 po 4 vin. naklade od vsake krone najemščine.
 To se v smislu § 43. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano daje javno na znanje z dostavkom, da je pritožbe zoper ta sklep vložiti pri podpisnem magistratu v 14 dnevem zapadnem roku, t. j. do 12. oktobra letos.

Mestni magistrat ljubljanski
 dne 29. septembra 1909.
 Župan: Ivan Hribar l. r.

Ako iščete
 dober, zanesljiv vir za uporabne predmete in predmete za darila, zahtevajte takoj po dopisnici bogato ilustriran glavni katalog s 3000 slikami.
 C. kr. dvorni založatelj Jan Konrad, Most, št. 482 (Češko). 3585

Mlad pisar
 z lépo pisavo, več strojepisja, ki je že dalje časa služboval v notarski pisarni, išče službo tudi izven Ljubljane. 3627
 Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Pošten mož
 z odraslo družino, ki je izurjena v gotilniški obrti, želi prevzeti v najem ali na račun dobro idočo gostilno ali restavracije.
 Ponudbe pod „I. K.“ na uprav. „Slov. Naroda“. 3667

Za 1. oktober ali takoj iščem lepo meblirano sobo s posebnim vhom v obližu Zvezde.
 Ponudbe pod „Zvezda“ na uprav. „Slov. Naroda“. 3635

Steckenpferd Bay-Rum
 Najboljša voda za glavo
 zlasti proti prhljaju in izpadanju las
 964 Dobiva se povsod.

Ugodna prilika!
 Eden do dva vagona izvstno ohranjenih, zelo močnih 3640

praznih sodov
 od finega špirita
 skoro novih, enkrat rabljenih od 300 do 400 litrov in od 6—700 litrov, za vino zelo priporočljivih, odda takoj po jako nizkih cenah tvrdka
 Iv. A. Hartmanna nasl. Avg. Tomažič
 Marije Terezije cesta št. 2.

2-4 krone na dan stalnega zaslužka.
 Išče se za prevzetje pletenega blaga osebe, ki bi na našem stroju delale doma za naše podjetje. Predznanja ni treba. Pouk zaslonj. Odaljenost ni zapreka. Z majhnimi nabavnimi stroški gotova ekstenca. Pismeno jamstvo za stalni zaslužek. Lahko in ugodno delo ob vsakem položaju. Zahtevajte vse, kakor naš prospekt. 1650
 Domača industrija trikotarje, Zagreb, Ilica 98/13.
 Naša zastopnica v Ljubljani je gospa Ivanka Murnayer, Sv. Petra nasip št. 70.

3662